

Independent Joint Anti-Corruption Monitoring & Evaluation Committee

شالید

افغانستان د خپلو عوایدو د پام وړ برخه د ګمرکونو د بې
اثره کنټرول له امله، د لاسه ورکوي

په ګمرکونو کې د فساد د شتون موضوع د افغانستان د ثبات او
عوایدو د ټولولو لپاره مهمه ګڼل کیږي.

- د رپوټونو پر بنسټ افغانستان د خپلو عوایدو د پام وړ
برخه د فساد د شتون له امله له لاسه ورکوي. په وارداتي
او صادراتي توکو ګمرکي محصول د عوایدو د ټولولو یوه
مهمه سرچینه دی.

- نژدې نیمایي د عوایدو د په پولو کې د قاچاق او ۲۵٪ د
عوایدو د چارواکو او نورو د نفوذ له امله ضایع کیږي.

د ګمرکونو تر منځ د توکو د صادرو او واردولو اړوند
مالوماتو د شریکولو د یو منظم سیستم نشتون دا ستونزمنه
کړیده چې ثابته شي چې توکي په سمه توګه ثبت شويدي.

- اوسمهال د افغانستان د ګمرکونو ریاست ګاونډیو هیوادونو
سره د سوداګریزو توکو د صادرو او واردولو اړوند
مالوماتو د شریکولو لپاره کوم میکانیزم نه لري.

- د دې سربیره د چارواکو نفوذ په ګمرکونو کې د سوداګریزو
توکو د ثبت پروسه کمزورې کوي.

په ګمرکونو کې د توکو د تشریح او بررسی د پروسې څخه څارنه
کافي نده.

- سربیره پر دې چې د سوداګریزو توکو د تشریح او بررسی د
پروسې لپاره حقوقي چوکاټ شتون لري مګر د سوداګریزو توکو
ثبت، تشریح او بررسی په سمه توګه نه ترسره کیږي.

- کمیشنکاران غلط ارقام سیستم ته داخلي تر څو سیستم د
توکو د بررسی لپاره د د مامور په غوره کولو کې بې لارې
کړي.

د ګمرکونو ځاین چارواکي او کمیشنکاران د ارقامو د داخلولو
له سیستم څخه ناوړه استفاده کوي او د حکومت عایدات له خپل
اصلي مسیر څخه ګرزوي.

- د افغانستان د ګمرکونو ریاست کمیشنکارانو ته اجازه لیک
ورکړی او هغوی ته یې په کمپیوټري سیستم کې
شخصي حسابونه جوړ کړي تر څو وکولای شي ارقام د ګمرکونو
کمپیوټري سیستم ته داخل کړي.

- کمیشنکارانو ته د اجازه لیک د ورکړې پروسه د وړتیا پر
بنسټ نده او د لوړ پوړو چارواکو نفوذ پکښې تر سترګو
کیږي.

- د رپوټونو څخه مالومیږي چې یو شمیر کمیشنکاران شته چې د
ګمرک په چارواکو فشار راوړي او د سیستم څخه ناوړه ګټه
اخلي.

**Independent Joint Anti-Corruption
Monitoring & Evaluation Committee**

یادو مهمو مسایلو ته د رسیدنې په موخه د څارنې او ارزونې کمیټې یو لړ سپارښتنې وړاندې کړيدي.

- د افغانستان د سوداګرۍ وزارت او د ګمرکونو عمومي ریاست باید د پولې څخه هاخوا د پاکستان د ګمرکونو سره د توکو د ارزونې میکانیزم چمتو او پلي کړي.
- د افغانستان د ګمرکاتو عمومي ریاست باید د توکو د ثبت، تشریح او بررسی لپاره یو بریښنایي میکانیزم (سکنر، بارکوډ، انځور او نور) چمتو کړي، ترڅو ډاډ تر لاسه شي چې د کمیشنکارانو پواسطه سیستم ته داخل شوي او د مامورینو پواسطه ارزول شوي ارقام سم دي.
- د افغانستان د ګمرکاتو عمومي ریاست باید دهغه کمیشنکارانو چې په ګمرکي پروسو کې دخپل دي کړنې وارزوي، ناوړه ګټه پورته کوونکي وپيژني او د ناوړه ګټه پورته کوونکو یو تور لست چمتو کړي.

په افغانستان کې د څارنې او ارزونې کمیټه ددې لپاره جوړه شوې چې د فساد پروړاندې ټولې ملي او نړیوالې هڅې وڅاري او وارزوي.

- د څارنې او ارزونې کمیټه د اداري فساد پر وړاندې سپارښتنې او بنچمارکونه چمتو کوي او دهغوی د اغیزمن پلي کولو څخه د ډاډمنیدو لپاره څارنه او ارزونه سرته رسوي.
- د څارنې او ارزونې کمیټه د فساد پر وړاندې د ملي او نړیوالو هڅو څارنه او ارزونه کوي.
- د څارنې او ارزونې کمیټه د فساد پروړاندې د دريو لوړپوړو ملي متخصصینو او دريو لوړ پوړو نړیوالو متخصصینو څخه جوړه شوې ده.
- د څارنې او ارزونې کمیټه هر شپږ میاشتې وروسته ، ولس ، پارلمان ، ولسمشر او نړیوالی ټولنی ته خپل رپوت وړاندې کوي.

د لایاتو معلوماتولپاره د اداري فساد پروړاندې د څارنې او ارزونې خپلواکې گډې کمیټې (MEC) سره په لاندې شمیرو او پتو په اړیکه کې شئ .

+93 (0) 798 750 527   contact@mec.af
www.mec.af

عکسونه هم له لاندې کرښې څخه تر لاسه کولای شئ
/www.flickr.com/photos/mec123 :